

33567

VII. l. b.

l. 33567

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 1 Din. — Naročnino, Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. inserate in reklamacije sprejema u p r a v a »Domoljub«. — Telefon 29-92.

A sreče od nikoder ni...

Veliko sreče! Srečno novo leto! Naj vam sreče solnce sije! Polno mero sreče! Tako in podobno se glase milijonkrat in stotilijonkrat izrečena in zapisana novoletna voščila. Kolikokrat izrečamo ista voščila ob godovih in ob drugih slavnostnih prilikah!

A sreče ni. Od nikoder je ni. Vrtamo v denar, poganjamo se za bogastvom, sanjarimo o lagodnem življenju, blastamo za njo po zabavah, pri veselju, mislimo, da bomo naleteli nanjo pri dovoljenem in nedovoljenem uživanju vsega, kar nam srce poželi. A zastoj ves trud.

Kje pa je vendar sreča?

Sreča je v Bogu in v nas samih. Navrtati moramo prave studence, pa nam bodo dajali obilo vsega, kar moremo na zemlji imenovati srečo. Denar, blagoslov, lagodno življenje, veselje, zabava, naslada, uživanje in kar je temu bližnjega, so pa le kapnice, ki dajejo morebiti za hip nekaj srečnih trenotkov, nekaj sladkih uric, zato pa prinesejo potem toliko večjo mero grenkosti in bridkosti.

Ce gledam ljudi in njih življenje in delovanje, pa se mi zdi, da kar naravnost nočejo biti srečni.

Grda nevoščljivost razjeda ljudska sreča.

V objemu te grdohe kradejo bližnjemu njegovo dobro ime, ovajajo njega in njegovo družino vsem mogočim gosposkam, iščejo madežev in njegovem govorjenju in delovanju, v njegovem domoljubju in bratoljubju, povsod. Pa mi povaj, koliko imaš od tega, če v slepi nevoščljivosti ali maščevanjaželjnosti oblatiš bližnjemu njegovo dobro ime. Njega si morebiti oblatil pred majhnim delom sveta, sebe pa pred vsem poštenim svetom.

Nepremagljiv pohlep

objemlje človeške duše. V krepiljih tega pohlepa je hotel pred leti vse obogatiti na račun starosti in bolehnosti, na njegov račun se odigravajo roparski umori, brezštevilne tatvine, požigi in druge grozovitosti, o katerih je bolje, da papir molči. Kje more biti sreča tam, kjer je najbolj kosmata vest komaj mirna!

Reka umazanega življenja,

morje preklinjevanja obliv, ves svet. Kako bežimo pred blatom, kako se umikamo močvaram, kako nam obleka ni nikoli dosti lepa, oprava nikdar dosti čedna, hoja nikoli dosti elegantna, umerjena! Ali se že iz tega stališča spodobi živeti umazano življenje? Ali ni kletv ena najbolj sirovih besed! In veste zakaj? Ali mar ne zato, ker se kleti pravi sebi ali bližnjemu odjedati srečo, bližnjemu ali sebi želiti kaj hudega?

Človek, ki hodi po teh potih, ne more, noče in ne zna biti srečen.

Svet bo srečen, kadar bo spet znal biti zadovoljen.

Zadovoljen s svojim stanom in poklicem, zadovoljen z malim in skromnim. Zadovoljnost je neusahljiv vir sreče; kjer je ta doma, tam ni obupavanja, ni večnih pritožb čez tiste, ki imajo morebiti malo več premoženja ali zasluzka kakor ga imamo mi. E, veste, sv. Pavel ni bil prazne glave, ko je svojemu učencu Timoteju zapisal besede: »Ako imamo živež in obleko, bodimo s tem zadovoljni. Kateri pa hočejo obogateti, padejo v skušnjavo in zanko in v mnogotere nespametne in škodljive želje, ki pogrezajo ljudi v pogubo in pokončanje. Zakaj korenina vsega zla je lakomnost; njej so se nekateri vdali, pa so zašli od vere in sami sebe prebodli z mnogimi bolečinami.«

Bogat studenec sreče je

ljubezen do dela.

Kdor delo ljubi, bo delo tudi cenil in spoštoval. Ne bo se čutil z nobenim delom ponižanega in razžaljenega. V delu bo našel zasluzek, pa bo našel tudi razvedrilo, pa tudi zadovolčenje, ki mu bo govorilo, da je vsak delavec koristen član človeške družbe, ne trot, ne zajedavec, ne samo postopač. Pomilujemo tiste trume brezposelnih, ki radi brezsrčnosti kapitala ne morejo najti dela in v njem svojega življenja in tudi svoje sreče; pomilujemo jih pa tudi zato, ker se s častnim imenom brezposelnih »devajo tudi taki, katerim delo že oddaleč sirdi, katerim se delo zdi poniževalno, človeka nevredno.

Pošteno delo, ki človeka prerodi in ki ga dviga, ne more biti predmet človekovega ponižanja, ne njegova sramota, pač pa njegova čast. V zavesti, da smo s svojim delom koristni člani človeške družbe, kateri s svojim delom povračamo, kar od nje prejemo, je najtrdnjša podlaga naše sreče, ki jo iščemo v delu. Ali mislite, da je bila sv. Družina nesrečna, ker je bil njen gospodar tesar? Ali mislite, da so mu Judje očitali, da je v zvezi s hudobnim duhom in takrat jih je vselej tudi pošteno zavrnil in s tem pokazal, da ponižan in ponižen ni eno in isto; ko so mu pa očitali, da je član delavske hiše, takrat se je pa čutil kar naravnost počaščenega.

Se en vir naj pokažem, kjer je doma čista sreča. Pravi se mu

vzorno družinsko življenje.

Dobro pogledite, kaj je zapisano: Vzorno družinsko življenje. Zakaj družinsko življenje ni povsod vzorno, Marsikje bi bilo bolje, da bi ga ne bilo. Večen kreg in prepir, večno sovra-

štvo in zmerjanje, nobene prijaznosti, nobene jasne dneva. V vzornem družinskem življenju je prvi Bog; denar, lepota rok, obaza, hoje in života, bogastvo je pa daleč, daleč zadaj. Mož in žena se spoštujeta, ljubita; otroci so staršem v veselje, ponoa, zanje se brigajo ni jim pri srcu samo to, da bi otroci samo delali in pomagali grabiti na kup družinsko blagostanje, tudi za njih duhovni in duševni razvoj se brigajo.

Kjer je Bog gospodar v hiši, tam je v cvetu življenje po veri, tam so v časti Gospodovi dnevi, tam je tudi mir med sosedi, tam n. dolgih jezikov, ki bi sejali nemir in razdor med ljudi.

Družinsko življenje mora biti sveto vsem ljudem. Vsak napad na družinsko življenje je obenem napad na državne koristi. Kdor tega ne razume, naj vzame v roke zgodovino starih in novih časov (Sparta, Rim, francoska revolucija, bela kuga), pa mora imeti dosti, če je le malo dozveten za take izkušnje svetovne, p vselej svete zgodovine.

Srečo iščemo, po njej hrepenimo. Vse prav, vse lepo. Nikar pa ne tožimo, da nas je zapustila, če je ne znamo najti. Ne brodim po kalužah, ne silimo za bleskom, ki čara in vara naše oči, ne stegujemo svojih rok za zlatim teleton! Preskrbimo se pa z obilno merzadovoljnosti, spoštujemo vsako delo, da je lepo, pošteno, prizadevamo se za res vzorno, domače družinsko življenje, kjer oče in mati in vsa družina živi v slogi, v edinosti in v miru božjem, pa ne bomo tožili podobno, kakor Gregor čičevo deklet v znani pesmi: »A sreče od nikoder ni.«

Za kat. časopisje

Katoliško časopisje, ki nima za seboj ban kirjev in drugih visokih podpornikov, je popolnoma odvisno od dobre volje naročnikov. Vsled krize, kakor je še ni videl svet, trpi tudi katoliško časopisje, kar opazajo celo v bogati Švici. Zenevski župnik Carrier prireja misijonska predavanja, da z iskreno besedo dvigne zanimanje za katoliški tisk. Edino sredstvo — povdarja g. Carrier na vseh sestankih — da dvignemo katoliško časopisje na isto višino, na kateri je brezversko in brezbarvno, je v tem, da se vsi katoličani naroče na katoliški časopis in pripravijo s tem katoliškemu časopisju trdno gospodarsko podlago. Švicarski katoličani izdajo na leto dva milijona zlatih frankov (okoli 30 milijonov dinarjev) za brezbarvno in nasprotno časopisje. Ta vsota bi zadostovala za izdajo najmodernejšega in največjega katoliškega dnevnika. Povsod po svetu se opaža, da je največja rana mnogih katoličanov njih nezavednost in bojazljivost. Navadno se prebude in zavedo svoje dolžnosti šele tedaj, ko je že prepozno. Katoliški Slovenci, premislimo v teh dneh, ali niso tehtne besede švicarskega župnika napisane tudi na naš naslov!

RAZGLED PO SVETU

Novega leta trojni dar

Ko ste že vsi drug drugemu želeli srečno, veselo in zdravo novo leto, dovolite, da po tej besedi prihaja Novo leto samo v znamenju sreče, veselja in zdravja. Najprej mi povejte vi, kaj je po vašem sreča, veselje in zdravje? Ne morete takoj odgovoriti. Odgovarjam jaz najprej z nikalnimi stavkom, kaj po mojem sreča, veselje in zdravje — ni.

Sreča ni: premoženje, denar, služba, čast. Veselje ni: zabava, uživanje, kratkočasje, družabnost. Zdravje niso: rožna lica, krepki sklepi, močni boki, odločni koraki. Rešite mi torej lažje vprašanje, kaj je po vašem nesreča, žalost in bolezen. Nočete takoj odgovoriti? Naj odgovarjam jaz in spet najprej z nikalnimi stavkom.

Nesreča ni: ubožstvo, pomanjkanje, brezposelnost, ponižanje. Žalost ni: zatujevanje, osamelost, zapuščenost, pozabljenost. Bolezen ni: če si hrom, šepav, slep, gluha. Kaj je torej sreča, veselje in zdravje po svojem bistvu? To, kar so po svojem bistvu nebesa: neko prijetno stanje. Sreča, veselje in zdravje so po svojem bistvu prijetno razpoloženje, ki je stvari kot stvari, človeku kot človeku in vsakemu bitju kot bitju naravno.

Srce je po svoji naravi nagnjeno po dobrinah, ki so neminljive. Mora torej biti neminljivo sreča in neminljivo veselje in neminljivo zdravje. To vse mora srce vsaj v jedru imeti samo v sebi, sicer ne bi moglo zaslužiti in zamisliti večnih dobrin. Pregovor pravi: vsak je svoje sreče kovač. — Dobro reklo.

Pridejo pa še drugi kovači, ki mu srečo kujejo ali razbijajo, ki mu delajo žalost ali veselje, ki mu nalivajo zdravje ali bolezen, življenje ali smrt. Več ko povodni in požari, ko slana in suša, prizadene hudega človek človeku. Več ko solnce in cvetje, ko vidno nebo in zemlja, izkaže lepega človek človeku, če hoče. Nihče ni tako ubog, da bi tega ne mogel.

Prava in prva sreča na zemlji je v tem, da je človek dober človeku. Starši otrokom, otroci staršem, mož ženi, žena možu, brat sestri, sestra bratu, sosed sosedu, tujec domačinu, domačin tujcu, gospodar poslu, posel gospodarju. Popolno veselje na zemlji je v tem, da je človek s človekom prizanesljiv. Vsak ima svoje breme in nihče ga ne more nositi sam, vsak ima svoje slabosti, ki jih mora prenašati medsebojna potrpežljivost in prizanesljivost. Pravo zdravje je v tem, da je v občevanju človek s človekom moder in v sodbi previden, da torej človek človeka ne sodi, ne obsodi: ne opravlja, ne obrekuje.

O, prava sreča in popolno veselje in pravo zdravje, ko bi te nebo dalo naši deželi, našemu narodu, naši domovini! Novo leto prihaja v znamenju sreče, veselja in zdravja. Ne more in ne sme torej želeli drugega: Bodimo dobri drug do drugega in tudi Bog bo dober do nas. Bodimo prizanesljivi drug z drugim in tudi Bog bo z nami prizanesljiv. Ne sodimo drug drugega in tudi Bog ne bo nas sodil. Tako ravnanje je prava modrost in umetnost in je višja ko vsaka znanost in umeinost.

ITALIJA

s **Drobiž.** Letošnji mraz je presenetil kmete po vsem Primorskem. Na Krasu in na Vipavskem niso vajeni hudih zim in radi tega so kmetje ostali brez potrebnega kuriva. Na Vipavskem je zapadel debel sneg in Vipava je zmrznila. Več dni se kmetje niso mogli ganiti iz hiše. — Zadnjih deset dni mraza je zahtevalo v Trstu 1500 ponesrečencev. Samo en dan, ko je pritisnil mraz s snegom, se je v Trstu ponesrečilo 223 meščanov. — Blizu Ustja na Vipavskem so našli zmrznjeno Pavlo Vidmar, staro 48 let iz Ajdovščine. Snežni vihar jo je zalotil na poti, ko je nesla mleko v Ustje. — V Gabrju na Vipavskem je umrl 83 letni Ivan Turk, posestnik in trgovec. — Spomladi se bodo pričela dela na elektrifikaciji prog v Julijski krajini. Najprej pride na vrsto železniska proga Udine—Gorica—Tržič, potem Tržič—Trst—Postojna in končno Sv. Peter—Reka. Delo bo končano l. 1936, stroški pa bodo znašali okoli 300 milijonov lir.

AVSTRIJA

s **Iz božičnega pastirskega pisma.** Ono nedeljo je bilo z vseh prižnic po cerkvah Avstrije prebrano božično pastirsko pismo avstrijskih škofov, ki je izredne načelne važnosti.

V začetku prosijo in svare škofje vse vernike, zlasti pa mladino, naj se zopet povrne h zaupanju in spoštovanju državne oblasti in pomaga preroditi državo v novem duhu. Nato

hvali pastirsko pismo ukrepe zvezne vlade, tako na gospodarskem kakor tudi na prosvetnem polju. Iz njih se očituje velika težnja: zopetno pokristjanjenje vsega javnega življenja in mirno sožitje med Cerkvijo in državo v blagor vseh. Pastirsko pismo dalje trdi, da stoji Avstrija danes v središču svetovnega zanimanja in prave mirovne politike. Pastirsko pismo se v ostrih besedah obrača proti narodnemu socializmu (hitlerjevstvu, fašizmu) trdeč, da je v nasprotju v katoliškim krščanstvom. Na koncu prosijo škofje vernike, naj nikar ne nasprotujejo Dollfussovi zvezni vladi, niti javno niti tajno, ampak naj jo zaupno in krepko podpirajo.

s **To in ono.** Minister za socialno upravo je v ministrskem svetu napovedal pričetek preuredbe družabnega življenja. Najprej se bo izvedla tam, kjer je najnujnejša: v gospodarstvu, ki je razkrojeno po razrednem boju in to posebno v industriji, kjer so podjetniki in de-

BANKA BARUCH

15 Rue Lafayette, Paris

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše dekovne račune: BELGIJA: No 3064-64 Bruxelles. FRANCIA: No 1117-94 Paris. HOLAN- DIJA: No 1450-60 Ned. Dienst. LUXEMBURG: No 5967 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice.

lanci najstrožje ločeni. Preuredbi v industriji sledi enaka v obrti in trgovini. Kmetijstvo pa je stanovskemu gospodarskemu redu itak najbližji. V novem letu so delavske zbornice samo še prehodno v veljavi in jih bodo čimprej nadomestile primernejše ustanove. Izpremenjena je nadalje postava o malih rentnikih v toliko, da so deležne njenih ugodnostih tudi osebe, ki so šele po 31. januarju 1930 dosegle najmanjšo postavno starost 60 oz. 55 let, tudi če so imele v letu 1928 kako premoženje ali zaslužek. — Izšla je postava proti dvojnemu zaslužkarjem. — Pogajanja vlade z Landbundom so odgodena na januar. — Preko sodišče na Dunaju je izreklo prvo smrtno obsodbo nad morilecem Breitwieserem. V zadnjih minutah je došla nato telegrafična pomilostitev po zveznem predsedniku Miklasu. — Starhemberg se je vrnil iz Londona, zahteve Heimwehra po fašistenju Avstrije izgubljajo svojo ostrino. — Se v mesecu decembru izide nov zakon o socialnih dajatvah. — V Štebenu pri Beljaku je umrl 73 let stari Rupert Kofler pd. Vavčar. — Prince Sachsen-Meiningen, ki je vsled svoje hitlerjevske agitacije odsedel kazen šestih tednov in se nahajal pod nadzorstvom v svojem gradu, je zbežal s svojo ženo v Italijo. — Na Dunaju je nenađoma umrl bivši avstroogrski vojni minister maršal Krobotin. — Rodbina predsednika okrožnega sodišča v bližini Gradca, ki je imela 5 papirj, je obolela na boleznih te živali. Predsednik sodišča je že umrl. Tri papirje so poginile, dve pa so morali zastrupiti.

AMERIKA

s **Razno.** V Chikagu je umrl Frank Ilijaš, star 54 let, doma v Šmarjeti pri Novem mestu. — V Pueblo Colo je umrl 52-letni Frank Vidmar, iz Brezovega dola na Dolenjskem. — V reki Desplaines Ill. sta utonila 24 letni Alojz Rohl in 72 letni Steve Vertin iz Dragatusa pri Crnomlju. Vertin je bil že preko 50 let v Ameriki. — V Milwaukee so pokopali 45-letno Jennie Komar-Florjan, doma nekje iz Štajerske. — V Clevelandu je umrla Jennie Černigoj prej Glešič roj. Badalič iz Oseka pri Gorici. — Pri Duluthu Minn. se je smrtno ponesrečil 62 letni Peter Režek iz Krašnega vrha pri Metliki. — Vsi ameriški državljani, ki so stari nad 70 let dobe starostno pokojnino. — Iz Crosby Minn. poročajo, da je bil tam poražen edini komunistični župan v Zedinjenih državah, Emil Nygard. Izvoljen je bil lansko leto, toda spravil je svojo občino v tak položaj, da je bil pri letošnjih volitvah občutno potolčen. Dobil je samo 277 glasov, dočim je bil njegov nasprotnik zmagal s 735 gl. — Clevelandski župan Davis je proglasil mesto Cleveland kot bakrotno. V Cleveland je nedavno dospel John N. Sebrill «cesarski potentat» prostozidarskih organizacij v Ameriki. Župan Davis ga je osebno sprejel in mu je podal zlat ključ mesta Clevelanda. Zlat ključ odpira blagajne, v katerih se nahaja zlato. Prav nič čudno, da je ravno isti Davis proglasil bankrot zaupanja mu mesta.

NEMČIJA

Kardinal katoliške cerkve, Faulhaber iz Monakovega, je nedavno v cerkvi pozval vse nemške protestante, da se pridružijo katolikom v boju zoper paganstvo kakor ga uči zadnje čase uradna fašistovska nemška vlada. Kardinal poudarja, da je nemška vlada pripravljena zavreči stari testament in celo Kristusa samega, in to edino iz vzroka, da bi bili v Nemčiji samo

polnokrvni pristni Nemci. »V takem položaju,« nadaljuje kardinal Faulhaber, »Cerkev nikakor ne more molčati. Podlaga cerkvi ni kri, pač pa vera in prepričanje. Velika je razlika med otroci Izraela, predno je bil Kristus rojen in potem, ko je prišel na svet. Po Kristusovi smrti ni bil samo Izrael izbrani narod Boga, pač pa je božja beseda prišla med vse narode. Smoter današnje nemške vlade, da se odpravi iz šolskih in drugih knjig besedilo starega testamenta, je zgodovinski zločin«. Kardinal pozivlje nemške protestante, da se pridružijo boju katoliške cerkve zoper čisto poganski način veroizpovedi, kakor ga namerava obstoječa vlada v Nemčiji razširiti med narodom. Kardinal Faulhaber izjavlja, da ni nobene razlike med boljševiki in med nemškimi fašisti. Prvi kot slednji so odločeni, da uničijo vero in krščanstvo.

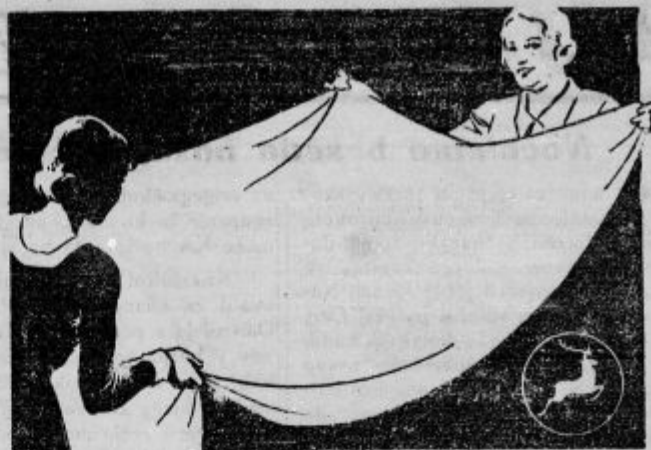
s Protinaravni zakon. S 1. januarjem je stopil v Nemčiji v veljavo zakon, s katerim hočejo hitlerjevci preprečiti zarod zločincev in z dednimi boleznimi obremenjenih ljudi. Ustanovljena so posebna sodišča, ki bodo odločevala, katere osebe se bo zdravniškim potom napravilo neplodne. Destej je predlaganih za to nad 400.000 oseb, ki jih bodo sedaj takomenovana sodišča za zdravo »polomstvo« pustila preiskati. — Proti takemu zakonu se je že svojetasno izjavila sv. stolica, ker je navedeno nasilje proti naravnim in božjim zakonom.

ANGLIJA

s Največji hotel Evrope. Nedavno se otvorili v Londonu »Hotel Cumberland«, ki je pač največji v Evropi. Poslopje so zidali dve leti Hotel ima 1000 sob. Za potrebe gostov skrbi 2000 nameščencev. Kuhinjskega osebja je 150, strežajev 180, strežajk 250, sobaric 180, čistilcev čevljev in nosačev 100, pisarniških nastavljenec 78. Hotel ima lastno pralnico, kjer je zaposlenih 300 peric in lastno brivnico in lepilnico s 300 nameščenci Trideset kuharjev pripravlja vsak dan za obrat potrebne ribe itd.

ČESKOSLOVASKA

s Znižani prejemki državnih nastavljenec. Na Silvestrovo je bila razglašena uredba českoslovaške vlade o znižanju plač državnim uradnikom. Plače državnih uradnikov se poleg že v veljavi stoečih odtegljajev znižajo za nadaljnje 4 odstotke, z izjemo onih plač, katerih temeljnica ne presega 7200 Kč. Te plače se znižajo samo za 2 odstotka. Pri dokladah policijskih uslužbencev to znižanje ne prihaja v poštev. Ravno tako se znižajo za 4 odstotke tudi pokojnine, razen onih, katerih temeljnica ne presega 6000 Kč in katere se bodo znižale samo za 2 odstotka. Znižanje za 4, odnosno za 2 odstotka se razteza tudi na prejemke in kongruje duhovnikov. Pokojnine, ki se izplačujejo v inozemstvo, se po novi uredbi znižajo za nadaljnjih 15, ozir. 35 odstotkov. Upokojenecem s stalnimi drugimi dohodki se znižajo pokojnina za polovico, vendar ne sme pasti skupna vsota obeh dohodkov pod 24.000 Kč letno, do katerega zneska se tudi ne izplačujejo nobene doklade za otroke. Aktivitetna doklada se znižajo za 40 odstotkov, pri zakonih pa, ki bodo sklenjeni po 1. januarju 1934, za 50 odstotkov. Onim državnim uslužbencem, ki stanujejo pri starših, od katerih je eden v aktivni javni službi, se znižajo aktivitetna doklada za 30 odstotkov. Če je eden od zakoncev aktiven državni nameščenec, drugi pa upokojenec, se

Kdor ga pozna, mu ostane zvest!

Že od nekdanj pomaga Schichtovo terpentinovo miło gospodinji temeljito prati in vzdrževati v hiši red in čistoto.

Torej: Pazite prav posebno na izvorni ovoj in na varnostno znamko »JELEN«. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.

SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

..ampak
poprej za
namakanje:
Ženska
hvala!

5732-35

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEK!

plača prvega zniža za 3 odstotke, če znašajo skupni dohodki manj kakor 24.000 Kč, za 4 odstotke pri skupnih dohodkih od 24.000 Kč, za 6 odstotkov do 36.000 Kč in za 8 odstotkov, pri skupnih dohodkih obeh zakoncev nad 36 tisoč Kč. 20 let mlajši vdovi po državnem nameščencu se znižajo pokojnina za 10 odstotkov, pri še večji starostni razliki pa se ta odstotek zviša še za 2 enoti. Vsi ti odtegljaji pa se ne nanašajo na nameščence, ki nimajo posebne pogodbe. Vsem tem so bili znižani prejemki že v letih 1931 do 33.

ŠPANIJA

s Po volitvah. Od desničarskih strank se pričakuje, da bodo svojo politiko in svoje zadržanje napram republikanski vladi jasno opredelile. Toda njihovo zadržanje je bilo vedno jasno državotvorno. Popolnoma so se prilagodili smernicam papeža Leona XIII. ter izjavam španskega episkopata in papeža po proglasitvi republike. Zato priznavajo državno oblast pod vsako obliko in sicer popolnoma, kakor je to značilno za katoličane. Pripravljeni so državno in javno življenje z vsemi sredstvi podpirati. Španski katoličani ne vidijo nobene težave v tem, kako se prilagoditi republikanskim ustanovam. Treba je pa tudi poudariti, da so bile dosedaj ustava in temeljni zakoni delo vlade, ki je bila prevzeta

zagrizenega protikatolištva. Republika pa, ki bo z besedami in dejanji pokazala, da hoče dati Cerkev dostojno in enakopravno življenje in ki bo spoštovala njene pravice, taka republika pa more računati na iskreno podporo vseh katoličanov.

DROBNE NOVICE

140 km na uro bodo vozili vlaki na italijanski progi Florenca—Bolonja.

Za preuredbo belgijske vojske je dovolil parlament 759 milijonov frankov.

Španski vladi Lerranza je izrekel parlament zaupnico z 265 proti 53 glasovom.

Umrj je Lunačarski, bivši sovjetski narodni komisar za prosveto in zagrizen sovražnik vsake vere.

Štiri velike križarke je naročila kitajska vlada v Angliji.

Za 14 odstotkov si bodo znižali plače češki senatorji in poslanci. Država prihrani s tem skoraj 4 milijone čeških kron.

Okrog 20 milijard frankov prihranijo vsako leto francoski varčevalci.

Umrj je Francesco Macia, neustrašeni boritelj za samostojnost španske Katalonije.

Do leta 1939 bo zgradila Amerika 102 novi bojni ladji za 25 milijard dinarjev!

Neki študent je ustrelil romunskega ministrskega predsednika Jona Duca.

KAJ JE NOVEGA

Novoletna beseda našega škofa

Na starega leta dan se je ob 11.30 v škofjskem dvorcu poklonila ljubljanskemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu ljubljanska farna duhovščina pod vodstvom stolnega kapitlja. V njenem imenu je spregovoril proš Ignacij Nadrž, ki je orisal najprej splošni položaj Cerkev v svetu. Cerkev se zaveda današnjih hudih časov, toda ona je v vsaki dobi našla pravo pot za svoje delo, ki je bila tistemu času najbolj primerna. Tako nam danes kaže pot do Katoliške akcije. KA nikakor ne preklicuje klica Leona XIII. »Ven iz zakristije!« Duhovščina bo našla do svojega naroda gotovo prava sredstva, s katerimi bo utrdila in razširila božje kraljestvo na zemlji. Vsa duhovščina se opira

na svojega škofa, v katerega ima tudi popolno zaupanje in ki mu je zvesto vdana. Tudi namene KA bo izvedla po njegovih navodilih.

Knezoškof dr. Gregorij Rožman se je zahvalil za vdanostne besede prošta Nadraha. Omenil je s poudarkom, da je katoliška Cerkev v božjih rokah. Ker je torej v božjih rokah, je v dobrih rokah. Cerkev nikakor ne zgubi svojega zdravčega optimizma. Prezvišeni je prosil svojo duhovščino dve stvari: enotnost in solidarnost na eni strani ter molitve na drugi. Za svoje tovariše naj ne molijo samo duhovniki, temveč z duhovščino naj molijo vsi verniki.

Dajte kmetom kmetijsko zbornico!

V »Slovenskem gospodarju« čitamo pod navedenim naslovom članek sledeče vsebine:

Klice po stanovskih zastopstvih se vedno pogosteje pojavlja po raznih državah. V naši državi že imamo različne stanovske zbornice. Zelo dolgo že obstoji v Ljubljani Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, kjer so članjeni vsi trgovci, obrtniki in industrijanci iz Slovenije. Pri vsakem novem zakonu ali uredbi, ki se tiče zgoraj omenjenih stanov, poudari svoje mnenje trgovska zbornica in dostikrat z uspehom. Tudi delavci, ki so članjeni pri Oboževnem uradu za zavarovanje delavcev, imajo že več let Delavsko zbornico in letsko jesen su vnovič volili delegate za Delavsko zbornico.

Nastane vprašanje: Zakaj na kmetih nima svojega stanovskega zastopstva? Sicer se že dolgo o tem govori in piše, pa vendar je videti, da se to zavlačuje v škodo kmetov. Ali bi s temenda ne imela Kmetijska zbornica o tem posvetovati? Gotovo bi bilo gradiva dovolj, če pogledamo nekaj najbolj navadnih zadev: Lomsko leto, oziroma jesen, so kmetje radi suše in nizkih cen goveje živine klali živino doma in meso razprodajali. Toda kmalu so se oglasili mesarji po svojih združenjih in po obrtni zbornici v Ljubljani in so dosegli, da so oblasti začele popolnoma drugače tolmačiti obrtni zakon kot prej in je sedaj zakol živine po živinorejcu-kmetu skoraj popolnoma onemogočen. Ne bomo trdili, da se morda niso prek račila

meje in so se morda dogajale zlorabe, ki niso bile v korist naši živinoreji, vendar smo mnenja, da bi bilo prej treba zaslišati kmeta, oziroma kmetstvo stanovsko zastopstvo, preden se izdajo ukrepi, ki tako v živo zadencio kmetškega gospodarja, kakor je ravno atrep banške uprave, po katerem je prepovedano kmetu doma saklati živino in meso razprodajati, razen ako se živina ponesreči.

Tudi gostilničarji so začeli po svojih organizacijah na vso moč boj svobodni nadrobni prodaji vina po vinogradniku.

Tudi šolski zakon je potreben, da se popravi v korist kmeta. Po sedaj veljavnih predpisih morajo otroci obiskovati osem let ljudsko šolo. To pa je za hribovite kraje, kjer zaradi razdalje in vremenskih neprilik ne morejo otroci začeti obiskovati šole s šestim letom, ampak pozneje, ko so stari osem, morda devet let, vendar nesmisel, da bi morali hoditi v šolo do 16. ali do 17. leta svoje starosti. Saj je znano, kako težko kmet čaka, da mu otroci brž pomagajo pri gospodarstvu. Znano pa je tudi, ako se otroci v starosti 14 do 15 let ne navadijo kmetškega dela, ne bodo potem kaj prida.

Tu so navedene nekatere zadeve, ki zadevajo kmetске koristi, pa je še mnogo drugih, kjer bi se moglo zaslišati kmetске zastopnike. Zato pa dajte nam toli potrebno in tolikokrat obljubljeno Kmetijsko zbornico!

nico, ravna črta na pot, ki vodi vzhodno od »bolnišnice za silo« v Vilharjevo ulico in od tu do glavne proge bivše južne železnice. Za prvega župnika nove fare je imenovan g. p. Kazimir Zakrajšek.

d Novi red službe božje v ljubljanski frančiškanski cerkvi in sicer ob nedeljah in praznikih od 1. januarja 1934 dalje: Ob polpetih tiha sv. maša. — Ob 5 tiha sv. maša. — Ob polšestih tiha sv. maša. — Ob 5.45 oklici, oznanila, list in evangelij ter petminuten govor. — Ob 6 orgljana sv. maša. — Ob pol 7 tiha sv. maša. — Ob 7 odlomek iz sv. pisma (list in evangelij), petminuten govor, nato tiha sv. maša. — Ob polosmih tiha sv. maša — Ob 8 odlomek iz sv. pisma (list ali evangelij), petminuten govor, nato tiha sv. maša. — Ob pol 9 tiha sv. maša. — Ob 9 oznanila, list in evangelij ter petminuten govor. — Ob 9.15 orgljana sv. maša. — Ob 11 akademski nagovor, nato orgljana sv. maša. — Sv. obhajilo se deli pet minut pred 5. uro, ob pol 6, 6, pol 7, 7, pol 8, 8, pol 9, pet minut pred 9, 9.45, pol 11, pet minut pred 11 in pol 12. Ob 6, 7, 8 se deli sv. obhajilo takoj po govoru.

d Ljubljanska bolnišnica o praznikih. — Med prazniki je bilo, kakor je bilo pričakovati, prav malo sprejemov v bolnišnico. Vsekdo, naj je bil tudi še tako resno bolan, če je le mogel, je raje ostal za praznike doma in so v bolnišnico prihajali v resnici samo v primerih najhujše bolezni. Zato pa se je takoj po praznikih število bolnikov, ki prosijo za sprejem v bolnišnico, naglo dvignilo. Povprečno jih prihaja sedaj okoli 70 na dan, nekaj pa jih seveda redno odklonijo ali pa se odpravijo kar na hitro. Dosedaj je bilo vse leto sprejetih v bolnišnico 21.500 bolnikov.

Med. univ.

Dr. Ernest Hammerschmidt

specialist za kožne in spolne bolezni ter kozmetiko

naznanja, da je otvoril svojo prakso.

Ordinira od 10—1 in od 3—5

Tyrševa (Dunajska) cesta 1/11

(Palača Ljubljanske kreditne banke)

Vsi najmodernejši zdravilni pripomočki in elektr. terapeutske naprave. — Uretroskopične preiskave. — Oglj. kisl. sneg. — Kozmetično zdravljenje. — Ložene čakalnice

d Orožniki so vjeli v Medvodah znanega vlomilca Janeza Lamprehta.

d Ponarejeni 20 dinarski kovanci so se pojavili v tujski okolici.

d 30.000 izletnikov je zapustilo Ljubljano ob božičnih praznikih.

d Proizvodnja premoga v Sloveniji je znašala v prvih desetih mesecih 1933 ton 922.514, kar pomeni v primeri z istim časom lanskega leta zmanjšanje za približno 10%. Lani v prvih desetih mesecih je namreč znašala proizvodnja 1.023.625 ton.

d Proračun Delavske zbornice v Ljubljani znaša 2.310.000 Din, zagrebške, pa nad tri milijone dinarjev.

d Na ljubljanskem vseučilišču se je letos vpisalo 1945 slušateljev, dočim jih je bilo lani le 1782. Mnogo se je vpisalo Poljakov židovske vere.

d Poseben odposlanec finančnega ministva pregleduje te dni poslovanje naših denarnih zavodov ter trgovcev z devizami. Ne

OSEBNE VESTI

d 70 letnico je obhajal na novega leta dan znani ljubljanski kavarnar g. Fran Krapež.

d 60 letnik je postal ravnatelj knezoškofjske gimnazije v Št. Vidu g. dr. Anton Rajtjec. Bog ohrani g. jubilanta še mnogo let!

d Za profesorja verouka na državni realni gimnaziji v Mariboru je imenovan celjski mestni kaplan g. dr. Slavko Ostre.

d Desetletnico delovanja v zdravilišču za jetične na Golniku pri Trzinu je slavil ravnatelj dr. Robert Neubauer.

Zobozdravnik

Dr. J. Dokler

ordinira v Logatcu v zobotech. ateljeju gđe. Forstarijeve

DOMAČE NOVICE

d Kralj Aleksander in kraljica Marija sta 1. ispela 27. decembra na Bled.

d Novo župnijo je dobila z novim letom Ljubljana, to je župnija sv. Cirila in Metoda za Bežigradom. Meje župnije so te-le: Na jugu: proga bivše južne in gorenjske železnice do sedanje meje župnije sv. Frančiška v Spodnji Šiški ob Vošnjakovi ulici. Na zapadu: od Vošnjakove ulice sedanja meja župnije v Sp. Šiški, Kobaridska ulica, Einspielerjeva ulica, Staničeva ulica do Dravske ulice, Dravska ulica. Vodovodna cesta do proge kamniške železnice in proga te železnice do meje ljubljanske mestne občine. Na severu: meja mestne občine. Na vzhodu: od kolena meje ljubljanske občine, ležečega jugovzhodno pod smodniš-

pravilnosti zelo ostro kaznuje. Trdno pričakujemo, da pridejo brez ozira na desno in levo na vrsto tudi tisti največji škodljivci naše države, oziroma našega denarja, ki so ogromne vsote naložili v inozemske banke.

d Za 20 odstotkov manj so pokadili v Mariboru v letu 1933 kakor v letu 1932. Vendar je šlo »božje travice« še vedno za celih 23 milijonov v zrak.

d Staro leto je bilo zelo deževno. Leto 1933 zaznamuje 179 deževnih dni. Tako visoke letne padavine še ni bilo v zadnjih 30 letih. Izračunali so, da se je n. pr. nad ljubljanskim mestnim ozemljem zliilo 802.200.000 hl vode. Pač velikanska množina, za katere prevoz bi morali imeti na razpolago nad 8 milijonov tovornih vagonov.

d Mletev na merice. Davčni oddelek finančnega ministrstva je poslal pojasnilo finančnim ravnateljstvom, da je v skupnem davku za mletev na merico vsebovan tudi splošni davek za uslužnost, in zato mlinom, ki meljejo žito na merico osebam, ki niso kmetje ni treba plačevati splošnega davka na uslužnost.

Pobrigaj se za dober tek, prihranil si boš dragi tek, to je, poskrbel moraš, da dobiš dober, zdrav tek, ako ga nimaš; v to svrhu se priporoča močna švedska tinktura »Elsac« (švedske kapljice) lekarnarja Fellerja. To je zelo tečna, fino aromatična pijača, ki zelo ugodno vpliva na delovanje prebavnih organov in zapuša v želodcu čustvo prijetne svrstoži ter zelo dobro vpliva na splošen počitek in veselje do dela. 2 steklenici 50 Din, 4 steklenice 92 Din, a poštino in zavojnino vred pri lekarnarju Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elze trg 16, Savska aka banovina.

MED BRATI HRVATI

d Konferenca Male zveze (Češkoslovaška, Romunija in Jugoslavija) se bo vršila od 8. do 11. januarja v Zagrebu.

d Divji mož, kosmati mož. V gozdove okrog Bosanskega Broda je pred ledom dni pobegnil 43 letni delavec Ferdinand Golik. Golik je bil zaposlen v kamenolomu pod planino Vučjak. Nekega dne je nenadoma znorel in navalil z nožem na nekega svojega tovariša. Hudo ga je poškodoval in nato zbežal v planine. Od tega dne je ves čas blodil po gozdovih in se sploh ni prikazal v človeška bivališča. Ker se ni nič bril in strigel, so mu zrasi dolgi lasje in na obrazu močna brada. Letos jeseni je nekoč naletel na skupino lovcev, ki so lovili na Vučjaku. Ko so ga zagledali, so se ga tako prestrašili, da so pustili ves plen in orožje na lico mesta in pobegnili. Od tega dne dalje je pričela po okoliških vaseh krožiti pravljica o divjem možu v planini Vučjak. Te dni ponoči pa so kmetje v bližini vasi Pečnik opazili napol golega moža divjega videza, ki je zlezel v stogu sena. Zjutraj so obvestili o čudnem videžu orožnike, ki so obkrožili stog in izvlekli iz njega čudnega moža. Kmetje so v njem takoj prepoznali »divjega moža« s planine Vučjak. Kmalu se je videlo, da je to znoreli Ferdinand Golik, ki se je vse leto skrival po gozdovih. Sedanjí mraz ga je prisilil, da se je zatekel v dolino. Otroci v okolici so se globoko oddahnili, ko so zvedeli, da so orožniki zaprli »divjega moža«.

Nosečim ženam in mladim materam priporočamo naravno »Franz-Josef grenčica« do urednega delovanja želodca in čreva.

d Velikanske ledene plošče. Iz Mitrovice poročajo, da plovejo tam mimo po Savi ogromne ledene plošče, od katerih so nekatere dolge nad 100 metrov. Promet s čolni čez Savo je zaradi tega silno nevaren in tvegan.

d Proračun mesta Sušaka izkazuje 16 milijon Din izdatkov.

d 100.000 Din je daroval kralj Aleksander za zagrebške reveže. Enako vsoto tudi za belgrajske siromake.

d 15 let je dobil od zagrebškega sodišča Tomo Košec, ki je 14. junija 1933 ubil znanega hrvatskega politika Josipa Predavca.

d Za 8 m je narasla Sava v Slavoniji. Železniška zveza je pretrgana in so proge v nevarnosti. V Doboju je 20 hiš zalitih, med drugimi kraji je tudi Bosanski Novi pod vodo. V Prijedoru je voda zalila nad 70 hiš.

d Konja je zajahal in se spustil nad volka. Iz Račinovcev na Hrvaškem poročajo, da pribaja tja zadnje čase iz Bosne vedno več volkov, in sicer pridejo kar čez zamrzo Savo. Tudi je neki tamkajšnji posestnik šel z vozom na njivo. Kar naenkrat mu jo je nasproti primahal volk. Posestnik je skočil z voza, spregel konja, ga zajahal, zagrabil vile in se spustil nad volka. Na robu bližnjega gozda ga je dohitel in ga začel obdelovati z vilami. Volk se je srdito branil, ko pa je že močno krvavel iz ran, je pobegnil v gozd.

d Kino in gledališče obiskuje rado vse, četudi je tam mogoča nevarnost okuženja. Ako med predstavo vzamemo nekoliko Panflavin pastil, nas bodo sigurno obvarovale pred okuženjem.

IZ NAŠE PRESTOLICE

d Prvi adjutant bolan. Za božične praznike je v Zagrebu hudo zbolel prvi adjutant Nj. Vel. kralja general Ječmenič. Močno mu je začel krvaveti čir na želodcu, zaradi česar je izgubil precej krvi. Napraviti so morali na praznik prenos krvi, da so ga rešili. Zdaj je njegovo stanje boljše. Zdravi se v zagrebškem sanatoriju na Srebrnjaku. Nj. Vel. kralj je odredil, da ga sproti obveščajo o stanju generalove bolezni.

d Bolnišnico za revne so zgradili v Belgradu, iz ustanove umrlega belgrajskega trgovca Nikole Spašiča. V zavodu bodo lečili bolnike revnih slojev, ki so oboleli za notranjimi boleznimi, brezplačno.

— Pri odebelenosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne »Franz-Josef grenčice« inko delovanje črevesa in dela telo vitko.

d Belgrajski katoliki, katerih živi v Belgradu okoli 50.000, so tudi to leto na najslavesnejši način proslavili praznik Kristusovega rojstva. V cerkvi Kristusa Kralja je priredil na božični večer Cecilijanski zbor božični koncert, na katerem je odpel več slovenskih in hrvatskih najlepših božičnih pesmi. Po koncertu je bilo predavanje o temi: Mistični čar božične noči, nato je imel organist Leopold Mejak orgelski koncert. Koncert cerkvenega zbora kakor tudi organista Mejaka je preneša-

la belgrajska radio-postaja. Polnočnice so bile v vseh petih belgraj. katoliških cerkvah, katerih se je udeležilo ogromno število vernikov. Belgrajski katoliški Slovenci so se v glavnem udeležili na praznik slovesne službe božje v cerkvi Kristusa Kralja, katero je služil katehet Tomaž Ulaga. Prav tako so se udeležili slovenskih večernic, ki so bile pravtam ob 6 zvečer kakor običajno vsako nedeljo in praznik. Veliko število Slovencev se je podalo v cerkev slovenskih lazaristov na Cukarici. Radost katoliških Slovencev so še povečale Mohorjeve knjige, ki so ravno te dni prišle v Belgrad, tako da so jih verniki dobili v roke za božične praznike.

d Monopolski dohodki so znašali v letošnjem oktobru 163,9, v lanskem pa 165 milijonov dinarjev. Od 1. avgusta do 31. oktobra so znašali vsi monopolski dohodki 1144,5 (lani v istem času 1118,1) milijonov dinarjev.

Stare rane na nogah, rokah i. t. d. zanesljivo in hitro zaeli preizkušeno zdravilo »FITONIN«. Izreden učinek so potrdili odlični zdravilni in znanstvene institucije. — Steklenica 20.— Din v lekarnah. Po poštnem povzetju dve steklenici 50.— Din. Poučno knjižico št. 15 pošlje brezplačno: »FITONIN«, dr. s. o. j., Zagreb I-78.

NESREČE

d Hiša je zgorela v Kamnju pri Št. Rupertu branjevki Ivani Florjančič.

d Po nesreči je prišel pod vlak in se poškodoval do smrti med postajama Grobelno in Ponikva p. eglednik proge 55 letni železničar Ivan Kolar.

d Ker je kidal sneg bosonog. Osenletni Jožef Matjašič iz Juršincev pri Ptujju je kidal sneg bosonog. Fantek je vztrajal pri kidanju, dokler se ni zgrudil popolnoma premražen. Prepeljali so ga v puško bolnišnico, kjer pa je kljub skrbni zdravniški negi umrl. Ozeblina so bile tako hude, da mu tudi odrez obeh nog ne bi mogel rešiti življenja.

d Ladja je izgubila ravnotežje. Z ladjo so vozili drva čez Muro Vučko Anton, Kohek Matija in Kolenko Franc. Ker so naložili malo preveč, je ladja na sredi Mure izgubila ravnotežje in vsi so padli v vodo. Dva sta priplaval na breg, fant Vučko Anton je pa izginil v valovih.

d Tovorni vlak je zadel ob tovarnega na hrvatski postaji Dugošelo. En premikač si je zlomil nogo, vlakovodja pa roko. Zelo je poškodovanih 13 vagonov.

NOVI GROBOVI

d Pojo, pojo zvonomi. V Gornjih Retnjah pri Velikih Lašah je umrl posestnik in lesni trgovec Anton Debeljak. — Pri Veliki Nedelji je šel po večno plačilo 92-letni posestnik Franc Trop. — V Novem mestu je zapustila solzno dolino posestnica Neža Perko-Jelen. — V Slov. Bistrici je umrl 87-letni veletrgovec Albert Stiger. — Pri Sv. Bollenku v Slov. goricah je odšel h Gospodu po plačilo tamkajšnji župnik g. Jožef Lasbaher. — V Gorenji vasi v Poljanski dolini je umrla 55-letna Franja Ferlan. — V Suhi pri Škofji Loki je izdihnila svojo dušo Marija Sešek. — Na Ježici je zapel mrtvaški zvon posestnici Neži Pucelj, materi tamošnjega gosp. župnika. — V Mostah pri Ljubljani je odšel v večnost plesarski mojster Valentin Vojska. — V Laškem so položili v gomilo Ano Čede roj Neckermann, soproga zdravnika. — V Dol. Logatcu je odšla po večno plačilo soproga trgovca Marija de Gleria roj. Babič. — V Zalcu je

zapustil solzno dolino 60-letni sodavičar Ivan Narak st. — V Ljubljani so umrli: posestnica Pirc Marija, davčni upravitelj v pokoju Ivo Lavrič, soproga šolskega upravitelja Marija Schuller, sodni nadoficijal v pokoju Fran Prelovec, 82-letna podobarjeva vdova Marija Poljanec, Karolina Knebel, soproga trgovca, Teodor Drašček, major, Ivan Bahovec, bivši tovarnar in Gabrijel Fabjančič. Daj jim Gospod, večni mir in pokoj!

d V Skofljah pri Radohovi vasi je umrla 29. p. m. Frančiška Glavič p. d. Čebularjeva, vzorna krščanska žena, ki zapušta moža in 7 nepreskrbljenih otrok, od katerih je najstarejši šele 13 let star.

RAZNO

d Dom duhovnih vaj pri sv. Jožefu nad Celjemi. Tridnevni tečaj zaprtih duhovnih vaj za dekleta, se bo začel v torek 16. jan. ob 6 zvečer. Končal se bo v soboto 20. jan. zjutraj. Pridite in obogatite se v samotni. Vzdrževalnina za več čas 75 Din. Prijavi priložite znamko za odgovor.

d Do 18. leta bodo morali obiskovati šolo. Novi odlok ministrstva za trgovino urejuje vprašanje šolskega obiska za vajence. Vsak vajenec mora obiskovati vajeniško šolo do 18. leta starosti. Ako pa gojenec dovrši 18. leto pred zaključkom učne dobe, se ga ne more več siliti v vajeniško šolo in dobi brez drugega spritevalo o dovršeni učni dobi.

d Mornarico hoče osnovati tudi Čehoslovaška. V ta namen pride v naše primorske šole v Bakar, v Kotor in v Dubrovnik večje število češkoslovaških gojencev. Nekaj svojih mladeničev so poslali Čehi izobraziti v označeni namen tudi v poljsko pristanišče Gdynjo.

— Bolne žene dosežejo z rabo naravne »Franz-Josef« grenčice neovirano, lagodno izpraznitje črev, kar večkrat izredno dobrodejno vpliva na obolele organe. Pisatelji klasičnih učnih knjig pišejo, da so potrjeni ugodni učinki »Franz-Josef« vode tudi potom njihovih raziskovanj. —

d Te dni je bila v Belgradu podpisana trgovska pogodba med Jugoslavijo in Albanijo. naš narodni obstoj, temveč je položil tudi temelj srečnejši naši bodočnosti v lastni državi.

d Zobotehničarica gospodična Forsterjeva je odpotovala iz Logatca v Derventu. V njenem steljeju v Logatcu ordinira odšel zobozdravnik dr. Joža Dokler iz Ljubljane.

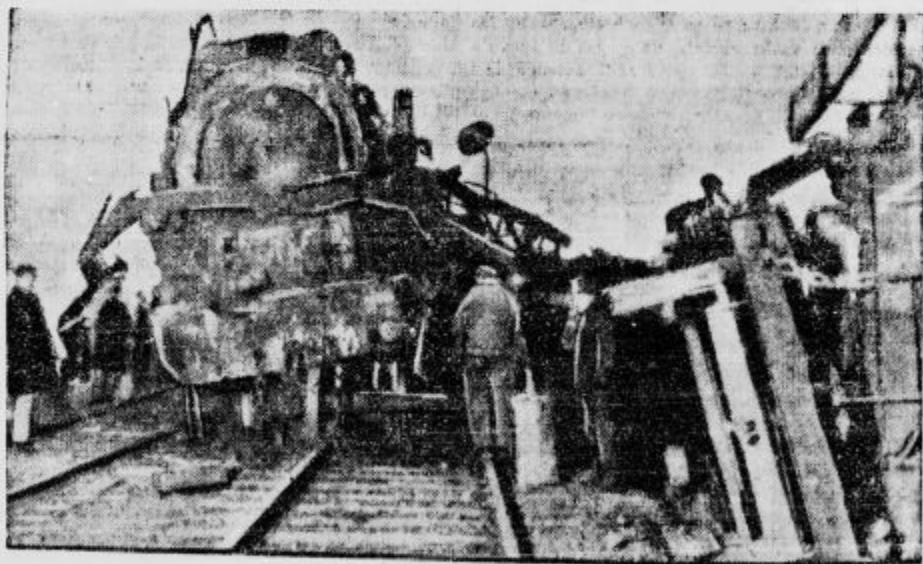

Kanadska podgana, ki je znana po svoji dragoceni koži. Pred 25 leti je neki Čeh prinesel iz Kanade 5 kanadskih podgan, misleč, da bi se dale podgane zaploditi v Evropi, kjer bi dajale dragoceno kožo. Na ta način bi sam obogatil. Toda kmalu se je pokazalo, da je zgubila koža podgana, ki so zrasle v Evropi, vso vrednost. Toda podgane so se kaj hitro zaplodile na Češkoslovaškem, na Bavarskem in Saškem. Njihovo število cenijo danes na 10 milijonov. Škoda, ki jo povzročajo na polju in drugod, je ogromna. Podgana je dolga 35 cm. Zdaj organizirajo posebne love nanjo.

Po strašni železniški nesreči pri Parizu

Kako naj bi ostal človek živ med tem strašnim kupom železa, ki ga je strahoviti sunek zdrobil, kakor bi bili železniški vozovi igračke iz lesa!

Na levi strani ena izmed hudo poškodovanih lokomotiv radi železniške nesreče pri Lagniju.

d Za smučarje! Sporočamo vsem prijateljem zimskega sporta ter prijateljem prelepe bohinske idile, da bi na vse praznike do 7. januarja v cerkvi pri Sv. Duhu sv. maša ob osmih. Na pripravnem terenu za hotelom pri Sv. Duhu ob Bohinjskem jezeru, ki je od 18. decembra odprt in z vsem preskrbljen, bo preskrbelo za pouk smučarjev začetnikov sportno društvo »Ilirija« iz Ljubljane.

d »Domoljub« je zrcalo narodnega življenja. Zato skrbimo vsi, da ohranimo »Domoljuba« vsaj na isti višini kot doslej. »Domoljub« je bil, je in bo vedno zagovornik preprostega in trpečega slovenskega ljudstva. »Domoljub«

se je boril, se bori in se bo boril za narod in njega najdražji zaklad, za vero. Slovenski katoličani, zavedajte se važnosti katoliškega tiska o pravem času in vršite v polni meri svojo katoliško dolžnost napram vašemu katoliškemu listu »Domoljubu«!

d Pozor! V naši upravi je nekaj nedvigljenih ponudb pod šifro »Dogeč in »Gospodinja«. Kdor je naročil te oglase, naj sporoči naslov, da mu ponudbe pošljemo ali pa naj sam pride ponje. Dalej prosimo vse tiste, ki žele od naše uprave kakerega naslova, naj zmerom prilože dopisu znamko za odgovor.

Pred nedavnim so poslali na Filipin-ko otočje veliko množino belih podgan, katere se rabi pri proučevanju gobavosti.

RDEČA NEVARNOST

(Nadaljevanje.)

Enako globok odmev so imela v XVII. stol. tudi slična komunistična stremjenja levelovcev in kvekovcev na Angleškem. Levelovci* so bili stranka tlačnega ljudstva proti vsemočnosti gospode. Njih načela sta nam ohranila levelovska voditelja Everard in Winstanley v posebnem programatičnem spisu z naslovom »Razvita zastava pravih levelovcev ali komunistična država«. Po nauku levelovcev je »zasebna last hudičevo delo... ki je prineslo človeštvu vse ubožstvo,« zato se mora odpraviti najprej vsa trgovina, ki je največje zlo za človeštvo. Zemlja mora biti za vse in nihče ne sme biti bogatejši od drugega. Skoraj istočasno z levelovci so se pojavili tudi tako zvali »kvekovci,« ena izmed mnogoštevilnih tedanjih angleških verskih ločin. Ti sicer še niso proglašali komunističnih nazorov, toda njih pristaši so ustanovili pozneje v Ameriki celo vrsto komunističnih občin.

Ker se je v tridesetletni vojni izkravala Evropa naveličala verskih prekulj in tudi za socialne novotarije tu ni bilo več pravih tal, so se komunistično navdahnjeni reformatorji radi selili v Ameriko in poskušali tam uresničevati svoje nauke. Tako je prišlo v XVIII. stoletju v Ameriki do mnogoštevilnih poizkusov ustanovitve posebnih komunističnih občin. Dokler je njih člane vezala trdna verska skupnost, so se mnoge držale precej dobro in včasih tudi jako obogatele, ko je pa opešala ta, so polagoma zaspale in razpadle. Vendar je obstajalo še l. 1875 v Združenih državah 72 na verskem temelju osnovanih komunističnih občin, še mnogo več jih je pa seveda že v kali poginilo. En tak poizkus se je sredi preteklega stoletja ponesrečil tudi čudaškemu slovenskemu duhovniku Bernardu Smolnikarju v Pensilvaniji.

Snovanje takih komunističnih občin so v XVIII. in XIX. stol. še posebno pospeševali razni pisatelji, ki so v obliki potopisov in romanov slikali vzorno in srečno življenje v izmišljenih deželah, kjer vlada komunizem. Te spise imenujemo utopije, po prvem takem romanu, ki ga je izdal l. 1516 plemeniti angleški katoliški učenjak, državnik in mučenik Tomaž Mor in ki ga je nazval »Utopia«. Sicer je že Plato v svoji, spredaj omenjeni knjigi o državi priporočal nekaj komunističnih zamisli, toda prvo, na popolnoma komunističnih načelih zgrajeno državo nam je naslikal šele T. Mor v navedenem spisu. Na izmišljenem otoku Utopiji živi ljudstvo, kjer ni nobene zasebne lastnine. Svoje oblasti in poglavarja si voli samo in ti potem nadzoruje delo in sodijo. Lenuhe kaznujejo s suženjstvom in ti opravljajo tudi najnižja dela. Vsak mora verovati v Boga in neumrjnost duše, sicer pa vlada verska svoboda. Kar kdo potrebuje, dobiva iz javnih skladišč, zato ne poznajo v Utopiji nobenega denarja. Delajo po šest ur na dan, obednice so skupne, a rodbinsko življenje je sveto. Taka je na kratko ureditev Utopije, toda pisatelj pravi sam, da ne veruje vanjo in da se mu zde komunistična načela neizvedljiva.

Temu Moravemu romanu je sledila v naslednjih tristo letih še dolga vrsta drugih, ki sanjarijo o ureditvi takih komunističnih rajev. Prvi je prišel sto let za Morom, nesrečni italijanski dominikanec T. Campanella

* iz angl. besede leveller = zenačiti.

* iz angl. besede quakers = tresoč se.

Luna in potresi. Na temelju dolgoletnega raziskovanja je znani astronom Maxwell Allan v Newyorku dospel do zaključka, da vpliva luna privlačna moč na razbeljeno tekoče jedro naše zemlje prav tako kakor na oceansko površino. Pod vplivom lune se vršijo pod zemeljsko skorjo plimi in oseki slični pojavi, ki povzročajo premikanje gornjih plasti, in v zvezi z drugimi okolščinami tudi potrese. Maxwell je zbral mnogo zgodovinskih podatkov, ki dokaz-

la, ki je opisal »Solnčno državo« brez zasebne lastnine in s skupnostjo žena. Toda njegovo komunistično »Solnčno državo« mora vzdrževati kruta sila. Francoski pisatelj dr. D. Vairasse je izdal l. 1675 »Zgodovino Severancev« (izmišljenega naroda), ki so si uredili svojo državo po načelih enakosti in skupne lastnine. Slične spise so še izdali Angleža Bakon Verulamski (»Nova Atlantica«) in J. Harrington (»Oceanac«, Francoza Fontenelle (»Ljudovlada modroslovcev«) in N. Restif (»Opisno pismo«), sloveči francoski pridigar in pisatelj škof Fenelon (»Telemah«, francoski učitelj Morelly (»Baziliada«, francoski odvetnik Cabet (»Potovanje v Ikarijo«) in še nešteti drugi.

Bistveno se razlikujejo te »utopije« v tem, da so nekatere zgrajene na brezversnosti in zahtevajo poleg skupnosti vsega imetja tudi skupnost žena, kajti skoraj vsi komunisti so pravilno uvidevali, da sta krščanska rodbina in skupnost vsega imetja praktično neizvedljiva. Te utopije se vzdržujejo navadno s surovo silo. Druge pa v večji ali manjši meri priznavajo tudi verska načela in so zato pri njih včasih komunistične skrajnosti (n. pr. skupnost žena) bolj ali manj omiljene. Skoraj vsem utopijam se pa pozna, da jih je tedajo globoko nezadovoljstvo s tedanjo družabno ureditvijo, ki je poznala na eni strani ogromno maso revnih in brezpravnih kmetov, na drugi strani pa maloštevilno plemstvo, ki je brez dela uživalo vse časti, pravice in bogastva. Mnogi utopisti zato naravnost trdijo, da sta sebičnost in lakomnost rodili zasebno lastnino, neenakost ljudi, bedo, nepravilno razdelitev davkov in druge krivice, ki jih trpi človeštvo. Edini izhod iz tega zla so videli v komunizmu in Cabet je n. pr. izrečno trdil, da je ustanovil komunizem prav za prav že sam Kristus, ki je prvi izrekel načelo, da so vsi ljudje enaki. Tudi se je prvotna starokrščanska skupnost ohranila le med tistimi, ki so hoteli Bogu prav posebno služiti, to je v samostanih.

Vse te utopije niso ostale le bolj ali manj zabavno čtivo izobražencev XVII. in XVIII. stoletja, temveč so vzbujale pogosto tudi jako veliko pozornost: na eni strani odebavanje, na drugi zopet nasprotstva. Nekateri (n. pr. Francoz Ramsay s »Cirovimi potovanji«) so začeli pisati celo nekake nasprotno utopije, v katerih so dokazovali škodljivost in nevdržnost komunističnih načel. Vsekakor so pa utopije nekaj prvi, resni pojav poznejših socialističnih in komunističnih nauk in po pravici pravi zato znani socialistični pisatelj K. Kantsky, da se z Morovo Utopijo pričena novodobni socializem, a francoskega utopista Morellyja smatrajo za nekakega očeta načelnega komunizma, kajti svoje sanje je skušal tudi modroslovno utemeljiti.

Med tem, ko so si izmišljali utopisti bolj ali manj duhovite sanjarije o komunistični ureditvi človeške družbe, se je pa pripravljala na Francoskem prevrta, o katerem lahko trdimo, da je v mnogočem za črtal smer razvoja človeštva prav do svetovne vojne. Brezversko modroslovje in nezdružene gospodarske in socialne razmere (beda kmetov, podložnikov in razbrzdana plemenitaška gospode), v katerih je živela tedaj vsa Evropa, prav posebno pa še Francija, so že vso drugo polovico XVIII. stol. duhovno pripravljali globok prekrat, ki je končno moral izbruhniti z veliko francosko revolucijo l. 1789. Med možmi, ki so to revolucijo pripravljali (zlasti tako zvali »enciklopedisti«, sicer ne najdemo še izrazitih komunistov, vendar so nekateri prav zelo močno vplivali tudi na izčiščenje komunističnih nauk, k najvažnejšim spadata G. B. de Mably in J. J. Rousseau.

(Dalje prihodnjik.)

RAZNO

Češkoslovaški minister za socialno skrbstvo dr. Czeh je izjavil, da so dosedanjí ukrepi nekoliko zalegli, da se je nezaposlenost zmanjšala, vendar je še mnogo potrebnega. — Nujno je skrajšanje delovnega časa, ureditev delovnega trga, dodelitev prostih delovnih mest predvsem nezaposlenim in socialno najpotrebnejšim.

Težke telesne poškodbe se množe v zadnjem času pri trboveljskem rudniku. Hudi poškodbi Florinda Franca je sledila smrtna nesreča Miklavčiča Andreja. Dne 13. decembra pa se je smrtno ponesrečil delavec Mlinarič Ivan.

Delavstvo mora zahtevati uvedbo splošnega obveznega zavarovanja za nezaposlene delavce in nameščence ne glede na stroko.

Za vse delavstvo notno praznično obleko namerava uvesti nemška vlada: temnosinji dvovrstni suknjič, istotako dolge hlače in kapo kot jih nosijo naši železničarji, z vžitim znakom. K temu pride še bela sraka, črna ovratnica in črni čevlji. Če bo Hitler vse to delavstvu sam plačal, časopisje ne poroča.

Belgrajski zasebni nameščenci so imeli nedavno zborovanje, na katerem so zahtevali, da se pokojninsko zavarovanje uvede po vsi državi, ne samo v Sloveniji in Dalmaciji. Dalje so zahtevali, da se službena doba polne rente zniža od 40 na 50 let.

Za delavca je dovolj čebula in kos kruha, je izjavil neki inozemski tovarnar, ki dela pri nas na debelo dobičke. Potem se pa čudijo, če delavstvo takih zasmehovalcev ne gleda z lepim očesom.

Češkimi strokov. organizacijam pripada 407 tisoč 545 članov, nemškimi (v češkoslovaški republiki) pa 224.507.

Volitve obratnih zapornikov se vrše v januarju 1934.

Bogati se ne morejo naphovati v luksuzu, a reveži ne morejo lupati v pomanjkanju, je rekel ob priliki češkega državnega praznika bivši večkratni minister Antonin Švehla.

V Združenih državah ameriških se nahaja dandanes 6.240.000 kmetij.

Največja višja šola v državi Ohio v Ameriki je Collinwood višja šola v Clevelandu, ki šteje letošnje šolsko leto 4913 dijakov in dijakinj. Med temi je približno 1000 Slovencev.

Nekemu nemškemu botaniku se je po daljših poskusih posrečilo cepiti in križati rožo vrtnice na nagi, da je ena vrsta izmed njegovih vrtnic povsem črna.

zujejo, da se vrši potres skoraj vedno nekoliko ur po tem, ko je šla luna skozi poldnevnik prizadetega kraja.

Leta 1932 je štela Azija 1.072.447.000 prebivalcev; torej za nekaj več kot polovico prebivalcev na celem svetu.

Neki sodnik v Philadelphiji je nedavno obsodil nekega pijanca iz navade, da mora tekem enega leta vsak dan za kazen tisočkrat napisati besedo »treznost«.

Franjo Neubauer:

V novo leto!

V leto, nanovo začeto
težke strnijo oči,
vse hrepenenje je vneto,
v srcu gori in plamti.
Misli dvigujejo
z dola solzá se,
vse pričakujejo
srčnejše čase.
Kdaj nasmehljá se
Božji obraz?
Kdaj se začuje
višnji ukaz:
»Naj se izhruje
jeze in boja vihar!
Mir naj svetá bo vladar!« —

O Jezus, Tvojega srcá
presveto naj povelje

krotí nemir in boj svetá
in misli vse in želje!
Srečo tako je svet ljubilo,
da v hlevčku bití je hotelo,
da vse življenje je trpelo
in zadnjo kapljico prelilo!
Ti ljubiš kakor si nekdáj,
in ljubil svet boš vekomaj.
Ti vse želiš objeti,
pritisniti na sé,
z ljubezaijo razvneti
otroke vse zemlje.
Srce bogato Tvoje rado
delilo rajsko bi naslado.
Objemaj in ogrevaj nas
z ljubezaijo plamtečo!
Naj obdari nas mladi čas
s pokojno, sladko srečo!

Družinske knjižnice

Slovenci imamo lepo lastnost, da radi čitamo, pa tudi dokajšnjo napako, da knjige premalo hranimo. Dobra knjiga je dragocena stvar. Kdor je nima, hrepeni po njej. V tujini naši rojaki to občutijo. To čutijo tudi tisti Slovenci, katere drugi narodi zatirajo, n. pr. v Italiji. Skoda, da se pri nas preveč koristnih knjig in sploh tiskanih del zgubi.

Zakaj? Ker jih po čitanju ne spravimo, kakor obleko in druge stvari. Zakaj nimamo od dobrih knjig več koristi? Zato, ker nimamo domačih ali družinskih knjižnic. Gospodar dobiva veselje pri svojih podvzetjih, če mu se gospodarstvo dobro obnaša. Če spravi po žetvi mnogo žita, če pridelá mnogo sadja, če mu se živina dobro redi, je vesel. Ko bi ta spravljal z leta v leto potrebne knjige, bi imel silno veselje na tem, ko bi se število teh množilo. To bi bilo njegovo kulturno premoženje in dota za otroke in vnuke. Kaj torej manjka v naših domovih? Družinske knjižnice!

Slovenci smo napredni. Se preveč v nekaterih ozirih! Poglejmo nepotrebno modo. To velja posebno za ženske. Da so kmetska dekleta večkrat našemljena kakor mestne dame, to ne odgovarja resnobi kmetskega stanu. Manjka nam pa marsikaj, kar bi moglo več rodov uživati. To pa so ravno knjige. Neobhodno nam je to potrebno, če hočemo ostati vsaj na sedanjí stopnji izobrazbe. O napredku v času svetovne krize ne moremo mnogo govoriti. Za kulturo uma in srca sedanjí čas ni. Sedaj je le bolj doba civilizacije. To pa je velik razloček. Slovenci smo se kulturno dvignili v svojo voljo in svojim trudom. K dvigu je mnogo pripomogla knjiga.

Noben razumnik ne bo tajil, da je človeku prosveta potrebna. Šola mora dati temelj za prosveto uma in vzgojo srca. Tej šolski izobrazbi pa mora slediti zasebna, ki človeka šele vspodbija v praktično življenje. Ta se zopet pridobiva v društvi, ali pa v domači hiši. Slovenci, mislimo posebno na podeželsko ljudstvo, navezani smo sedaj le bolj na to zadnje. V mestih so razne strokovne šole in knjižnice, javne in zasebne. Kmetško ljudstvo teh blagodatí nima. Nadomesliti si more to le z domačimi knjižnicami. To se da izvesti z ne prevelikim trudom. Zbrati je treba vse dobre knjige, kar jih imamo še pod streho. V prvi vrsti Mohorjeve knjige! Potem vsa druga tiskana dela, tudi časopise.

Ko govorimo o prosveti moramo imeti na umu vedno cel narod. Vpoštevati ne smemo samo meščanov in posameznikov na deželi, ampak vse ljudstvo skupno. To je treba, če hoče-

mo Slovenci ostati kot taki v Jugoslaviji, v Italiji, v Avstriji, Ameriki in drugod. Tako kulturo so začeli širiti Mohorjani, ki so poklicali v življenje družbo tega imena. Ta nam mora biti v ponos. Se 40 milijonski narod italijanski, nima za svoje priprosto ljudstvo podobne organizacije.

Zato pozivamo vse naše očete in gospodarje, da si ustanove v svojih domovih družinsko knjižnico, kamor se imajo spravljati vse knjige. Graje vredno je, če knjige otroci raznašajo. Se bolj žalostno pa je, če v prodajalnah rabijo knjige za zavijanje blaga. Poglejmo, kako vsiljujejo verski in narodni naši sovražniki pokvarjeno pogubno čtivo. Koliko važnosti polagajo na to komunisti. Če protivnik, ki je proti vsakemu državnopravnemu redu, seje peklenko seme javno in tajno, kaj bomo mi spali za obrabo resnice? Dobro čtivo je dar božji, slabo pa hudičevo delo! Moramo pa biti tudi udje Mohorjeve družbe, naročniki poštenih listov, ki so pravilni v verskem in narodnem oziru. Na ta način bo družinska knjižnica rasla.

To velja tudi za časopise, kolikor nam dopuščajo gnotna sredstva. Opustiti list se pravi: ne posejati njivo z dobrim semenom, ne pošiljati otroke v šolo, ne preskrbeti družini kruha, obleke, ne poskati zdravil bolniku. Pri pijači, zabavah in igri pa štedimo!

Knjige in sploh vsa tiskana dela spadajoča v knjižnico, naj se razdele po vsebini: nabožni, pripovedni, gospodarski itd.

Družinska knjižnica naj bi družino držala bolj skupaj v dolgih zimskih večerih in v prostem času. Sedaj se mnoge družine preveč razhajajo na škodo družinske skupnosti, kar ima slabe posledice v vsakem oziru.

Naše družine naj bodo domovi vere, narodnosti, zvestobe in gospodarskega blagostanja. Domače knjižnice bodo pa dajale udom družine pri vsaki priložnosti zdravo prosvetno hrano in vzgojo.

V zvezi z družinskimi knjižnicami nam mora biti na skrbi tudi ustanovitev župnijskih knjižnic. Tudi to je nujno. Kat. akcija ima v tem oziru zelo široko in hvaležno polje za obdelovanje!

Kaj je v človeškem telesu. V človeškem telesu (v normalnem) je toliko masti, da bi iz nje lahko nakuhali 7 kosov mila, iz železa pa, ki ga ima telo v sebi, bi lahko napravili srednjevelik ključ. S sladkorjem bi si lahko osladili porcijo popoldanske kava. Če bi pa celo telo industrijsko izkoristili, bi dobili vrednost telesa, recí in piši: 57 dinarjev.

Težave trgovskega stanu

Te dni se je vršila seja uprave Združenja trgovcev v Ljubljani, h kateri so prišli tudi drugi člani. Gospodje trgovci so obravnavali stvari splošne važnosti. Naj se tudi mi dotaknemo nekaterih.

Najprej so omenjali zasedanje davčnega odbora, ki je trajalo 14 dni in v katerem imajo trgovci svoje zastopnike. Predsednik uprave g. Gregorc je poudarjal, da je davčni odbor nad vse vestno deloval in ublažil za trgovce marsikateri davčni predlog.

Nato je sledilo poročilo o osnutku združnega zakona, po katerem bi bile zadruge oproščene vseh državnih in samoupravnih davščin in doklad, vseh sodnih in drugih taks v medsebojnem prometu in vseh carin na uvozno blago, ki se ne izdeluje in prideluje v državi. G. predsednik je z zadovoljstvom ugotovil, da je vlada ta zakonski osnutek umaknila in bodo po izjavi finančnega ministra zadruge podvržene v bodoče enakim davščinam, kakot vsa ostala pridobitna podjetja, če prodajajo tudi nečlanom.

G. predsednik se je dotaknil trgovinskih pogajanj z Italijo in izrazil željo po čimprejšnji vzpostavitvi dobrih trgovinskih odnošajev s sosedno državo. — Na kongresu gostilničarjev v Beogradu je bilo zastopanih 50.000 gostilničarskih obrtov. Tam so ugotovili, da je gostilničarski obrt vsled občutnih trošarin nazadoval za 80 odstotkov. — Povišanje železniške tarife ne bo doseglo svojega namena tudi zato, ker kupna moč odjemalca vedno bolj pada. — Glede Bafe stoje trgovci na stališču čevljarjev.

Položaj lesnega gospodarstva je zelo slab. Nobena panoga ni tako prizadeta od gospodarske stiske kot lesno gospodarstvo. Ta panoga bi se morala od merodajnih krogov bolj upoštevati, ker je najjačji davkoplačevalec v dravski banovini, pa tudi radi njene važnosti za naš izvoz, čigar vrednost je v največji meri odvisna od množine lesnega izvoza.

Glede tovrnega prometa na ljubljanskem glavnem kolodvoru se je sporazumno doseglo, da se bo del prometa vagonskih pošilk prenesel na Vilharjevo cesto in se bo tam razkladala in nakladala živina, seno, zelje, krompir, dolgi les itd.

Obširno so gospodje trgovci razpravljali tudi o vladnem gospodarskem načrtu in poudarjali svoje nesoglasje. Davčna moč prebivalstva je izčrpana, treba znižati izdatke. Urediti treba vprašanje pokojnin, ki presegajo že eno milijardo. Znižati bi bilo treba tudi izdatke državnih podjetij in jih postaviti na trgovsko podlago. — Žitna izvozna politika ni uspešna. Nad 30.000 vagonov pšenice je na razpolago za izvoz, a se je izvozilo le nekaj nad 1000 vagonov. Krive so tudi visoke železniške tarife, saj velja prevoznina iz Novega Sada v Švico dostikrat več, kakor je blago vredno.

G. Kavčič je med drugim poudaril enotno stališče jugoslovanskega trgovstva in izjavil, da se vse trgovske organizacije zavedajo svoje odgovornosti do države in da so pripravljene sodelovati pri vsakem vprašanju, če se dela pametno in v resnično korist splošnosti.

d Mestna hranilnica ljubljanska prosi svoje vlagatelje, da naj samo zaradi vpisa obresti v knjižnice nikar ne prihajajo takoj prve dni po novem letu, ko je največji naval. Obresti se itak brez posebnega naročila pripišejo konec leta k vsaki vlogi. v knjižice pa kadar koli je.

Gotovo ne veš,

da človek z zdravimi očmi more videti in razločiti do 3000 zvezd, z največjim teleskopom pa jih ugotovi do poldrugo milijardo;

da je najvišje ležeče glavno mesto na svetu La Paz v Boliviji, ki leži skoraj 3000 metrov nad morskimi gladinami;

da se je v zadnjih desetih letih pripetilo na londonskih ulicah nič manj kot en milijon avtomobilskih nesreč, od katerih jih je bilo 40.000 s smrtnimi izidom,

da so lesni klobuki, kakršne nosijo dandanes razne dame škodljivi rasti las in pospešujejo plešo, zato bo ta moda najbrže kmalu izginila,

da dobi Francija na leto okoli 11 milijard dinarjev od tujece, ki obiskujejo razna bojišča, mesta in druge znamenite kraje. Francija stori vse, da tujece omogoči čim udobnejše bivanje,

da je v nekem zvoniku v Essexu visel zvon 340 let, zdaj pa so ga sneli ter poslali v isto zvonarno za prelivel kot je bil vilit pred tolikimi leti,

da imajo Angleži okoli 300.000 umobolnih ljudi,

da ima londonska poslanska zbornica 1009 sob in dvoran,

da so za nedeljske izletnike postavili v okoliških gozdovih mesta Berlina majhne lesene cerkve, da si dajo mestne dame lica in ustnice tetovirati tako, da so stalno rdeče, ako pa imajo nos preveč rdeč, si ga zopet dajo prebarvati v manj kričnega,

da neka življenjska zavarovalnica v Washingtonu v Ameriki zavaruje samo popolne abstinate, in ako zavarovaneca zalotijo pijanega, ga črtajo iz seznama zavarovancev. (Zdaj, ko so prepovedi točenja alkohola odpravili, bodo imeli zavarovalni agencije dosti posla),

da Angleži uvozijo na leto približno 400 vagonov medu,

da je Italija edina evropska država, v kateri se število rojstev stalno dviga,

da je treba 4000 posteljnih mrež za moderen potniški parnik,

da je na francoskih cestah vsak dan ubitih 10 ljudi, 250 pa ranjenih,

da ima Nemčija okoli 60 milijonov prebivalcev, da pa bo, ako bo število rojstev padlo v tej meri kot sedaj, leta 1975 imela samo 45 milijonov ljudi,

da surova hrana pospešuje dolgotrajnost človeškega življenja ter, da trdi neki učenjak, da bi ljudje živeli do 140 let, ako bi uživali nekuhano hrano, da imajo Amerikanci 29 milijonov avtomobilov, dva in pol krat več, kot ves ostali svet,

da so hranilne vloge Angležev znašale do prve polovice letošnjega leta, ako prenesemo v dinarje, neznanško voajo 463 milijard Din,

da potrebuje ženska 13% manj hrane kot pa moški,

da je več kot ena petina japonskih tovarniških delavk starih manj kot 16 let,

da trošarina na alkoholne pijače na Angleškem znaša na leto 25 milijard Din, vendar tu niso všeta luksuzna vina,

da so na križišču cest Hydeparka v Londonu leta 1912 našli v 12 urah 87.000 raznih vozil, lani pa na istem kraju in istem času 63.000,

da je v Ameriki 47 popolaoma slepih ljudi, ki se bavijo s pisateljstvom,

da je italijanski kralj Viktor Emanuel najstrastnejši zbiralec kovanega denarja, in ima dragoceno zbirko,

da je na Angleškem okoli 100.000 ljudi zaposlenih v raznih pralnicah in da izdajo Angleži na leto nad 20 milijonov funtov za obnovo perila,

da napravijo v ameriških otroških bolnišnicah odtise otroških pet, to pa zato, da ni mogoče otrok zamenjati,

da je letos poteklo sto let, odkar so pričeli izdelovati cigarete,

da je še dandanes v Rusiji nad poldrug milijon Nemcev,

da ima Anglija 45 milijonov prebivalcev in sodijo, da je polovico teh kadilcev, saj so lani pokadili 46 milijard cigaret, od tega števila so pokadile ženske štiri milijarde,

da hranijo tekstilne izdelke iz osmega stoletja v muzeju v Moskvi. Izdelovali so to blago mohamedanci, stari Sasaridi,

da zakon pospešuje starost, po trditvi nekega zdravnika, ki je ugotovil, da je med 124 Nemci, ki so stari nad 100 let 121 bilo, ali so še oženjeni, med tem, ko so samo trije samci. Vsi moški stoletniki so kadilci, a nobena ženska,

g.

Strup in profistrup

Kar tekmujejo v tem, kdo bo bolj tožil o izkvarjenosti današnje družbe. Brez dvoma je ena najtežjih ran današnjega časa brezverstvo, nazadovanje vse vere. Prejtnje čase je brezverstvo napadlo le tega ali onega posameznika, a danes moremo govoriti o brezverstvu širokih mas, posebno pa še o brezverstvu današnjega izobraženstva. Koliko je danes še vernih profesorjev, doktorjev, pravnikov, bankirjev, velikih industrijalcev, trgovcev, politikov?

Še bolj žalostno pa je, da srečamo brezverce tudi med mladino. Neredko dobimo mlade ljudi, ki še obiskujejo srednjo šolo, pa se že bahajo s svojim brezverstvom. Kje je vzrok tej bolezni? Vzrokov moremo naštetih dovolj, ker vzrok brezverstva ni pri vsakem poedincu isti. Eden glavnih bi bil, ki velja posebno za mladino: nepoznanje vere. In res, kdaj se v zgodovini pojavlja ta bolezen brezverstva? V časih, ko se književnost in umetnost začneja vzbujati k novemu življenju. Če pogledamo samo en primer: Pričetek protestantske vere. Ta vera proglašala, da je naš razum popolnoma svoboden in da od cerkvene predstojništva človek tudi v verskem oziru ni nič odvisen. Razum gre svojo pot v svoji šibkosti, kar mu ni pogodu, enostavno sme zavreči. V isti meri kakor napreduje znanost, napreduje tudi brezverstvo. In zakaj to?

V srednjem veku opažamo, da sta znanost in verski pouk korakala vzporedno. Nobena znanost se ni oddaljila od vere. Učenjaki so bili sami in v svojih raziskavanjih in v vsem znanstvenem delu prežeti vere in tako lahko rečemo, da je vera z znanostjo istočasno napredovala. Ko je pa človek pobožil svoj razum, sta se morala ločiti vsaksebi in francoska revolucija je že vrgla krščanski nauk iz šole. Kaj se je zgodilo? Izobraženstvo je izšlo iz šol, kjer ni dobilo nikake verske izobrazbe. In to inteligenčno tvorijo profesorji, državniki, advokati, doktorji, inženjerji itd. Ni čuda potem, če taki ljudje brez kakšnekoli verske izobrazbe postanejo brezverci.

Nobena sila v človeku se ne razvije brez

učitelja. Vera, verski čut, to je ona možnost ali sila, ki sta jo zasadila človeku v srce narava in pa sv. krst; če pa ni pouka, vrtnarja, ki goji to kal, ne bo nikdar vzrasla, ugasnila bo. Če ne sama po sebi, jo bodo pa uničile druge sile, ki se vzbujajo v človeku in se vedno močnejše krepče.

Isto kot o izobraženstvu, moremo ugotoviti tudi za kmečko in delavsko mladino. Če bi samo nekoliko izprašali današnjo mladino o verskih naukih, bi odkrili žalostno neznanje najosnovnejših resnic. Mlad človek, ki nima potrebne temeljite verske izobrazbe, pride v družbo, v trgovino, v pisarno, v tovarno, delavnico, pa sliši povsod težke napade na vero, čita protiverske časopise, romane itd. Kaj čuda, da v njegovi duši obnemore še tisto malo vere, kar je prinesel seboj od doma ali iz šole.

Iz vsega tega je več kot jasno, kolike važnosti je za mladino ravno verska izobrazba. Vsi katoličani čuimo živo potrebo, da zberemo mladino v svojih verskih organizacijah, da rešimo njeno vero od gotove pogube. Da bo naše delo v tem pravcu uspešno, je potrebno, da mladino, kar smo jo dobili, vzgajamo v verskem duhu in s tem ji bomo nudili krepko pomoč v boju z nevero, ki ga prej ali slej mora prestatiti vsak današnji človek. Za obrambo je najmočnejši močan verski čut. A tega verskega čuta ni brez zadostnega verskega znanja in ga biti ne more in verskega znanja zopet ni brez verskega pouka.

Vsega tega se morata zavedati zlasti dva glavna činitelja vgoje: družina in šola. Ta dva dajeta mladini rast, pošiljata mladino v življenje. Tudi sta odgovorna za to, kakšna je mladina, ki prihaja v življenje, ki se rine naprej in ki ima v kratkem času postati voditeljica drugih, vzgojiteljica novega naraščanja. Da samo verska izobrazba, ki bo prežela vse drugo znanje samo ona bo zmožna dati ljudem v današnjem času prave vodilnice, samo ona bo dala na odu in državi moč, ki bodo mogli in znali narod voditi skozi najtežje preizkušnje — v boljše dni. In prav tukaj se bo tudi zaježil kipeč val brezverstva, te najtežje rane današnje družbe.

Žena profesorica avstrijske republike Miklase (v plašču) ob postelji Dunajčanke Marije Urmand, ki je pravkar povila svojega 29. otroka. Takšnih mater je danes prav malo na svetu.

VISOBESELEDOVANJE

Priloge k... (text describing the investigation process)

Priloge k... (text describing the investigation process)

Priloge k... (text describing the investigation process)

Priloge k... (text describing the investigation process)

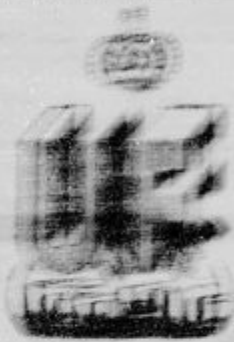
Priloge k... (text describing the investigation process)

Priloge k... (text describing the investigation process)

Priloge k... (caption for the document illustration)

Priloge k... (text describing the investigation process)

Najboljša nogavica!

Wissanišer Hamfinaat!

Priloge k... (text describing the investigation process)

Priloge k... (text describing the investigation process)

Priloge k... (text describing the investigation process)

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registr. zadruga z nom. zavezo
Miklošičeva cesta 6
(v listni palati)

obrestuje hranilne vloge po
najugodnejši obrestni meri

NOVE VLOGE, vsak čas raz-
položljive, obrestuje po 3%